

Ny möjlighet att få livräntan från det statliga pensionsavtalet PA91 omprövad

Personer som slutat sin anställning i staten före år 2003 och tjänat in till sin tjänstepension enligt tidigare avtal PA91 har en livränta fastställd i fast nominellt belopp fram till uttag av pensionen, dvs ingen uppräknings görs. Det gäller även personer som låg kvar i PA91, t ex på grund av partiell sjukpension, vid övergången från PA91 till PA03 och därefter avslutade sin anställning i staten före pensionsavgång.

Det innebär att värdet av livräntan urholkas och därmed pensionen fram till det är dags att gå i pension. Det gäller dock inte personer som övergick till en ny anställning där tjänstetiden i tidigare statlig anställning fick tillgodoräknas i den nya anställningen (s k samordning).

Under förhandlingarna om det nya statliga pensionsavtalet PA16 enades parterna om att en enskild arbetstagare som har en livränta enligt PA91 kan få en prövning i pensionsnämnden om uppräknings med prisbasbeloppet bör ske¹.

Det är således viktigt att information om denna möjlighet till omprövning av livränta enligt PA91 sprids till ombudsmän och förtroendevalda så att det kan nå ut till medlemmar som drabbats. Eftersom det är medlemmar som slutat sin anställning i staten och efter det troligen varit anställd i kommunal eller privat sektor är det viktigt att informationen även når ut till ombudsmän och förtroendevalda utanför den statliga sektorn.

Det konkreta råd man ska ge till medlemmar som anses sig drabbade är att de tar kontakt med kundtjänst på Statens tjänstepensionsverk (SPV) och begär att få en omprövning i pensionsnämnden av sin PA91 livränta.

Hur mycket är en uppräknings värd av en PA91 livränta med pbb?

I tabellen nedan framgår hur mycket en uppräknings av en PA91 livränta på 1 000 kr/mån är värd efter en uppräknings med pbb beroende på avgångsår (året då livräntan fastställdes). Tabellen utgår från att personen i fråga går i pension under 2017 och då börjar ta ut sin livränta.

I kontakterna med berörda medlemmar bör man inte ange en exakt siffra men en lämplig tumregel kan vara att det rör sig om mellan 200-300 kr extra i månaden för varje tusenlapp som livräntan ursprungligen är värd. En livränta som är värd 2000 kr ger således mellan 400-600 kr extra i månaden.

¹ Förhandlingsprotokoll 2015-11-11, Överenskommelse om pensionsavtal för arbetstagare inom statliga avtalsområdet 2016.

Observera att för den som låg kvar i PA91, t ex på grund av nedsatt arbetsförmåga, och slutade i staten med en PA91 livränta efter 2003 fram till idag blir uppräknigen betydligt mindre. Då handlar det snarare om mellan 20-150 kr per månad för en livränta som är värd 1000 kr (ju närmare avgångsåret är 2017 desto mindre uppräkning).

Beräkningen är gjord enligt följande:

$$\text{Ny livränta} = \frac{\text{PA 91 livräntans värde} * \text{pbb året för uttag av livränta (pension)}}{\text{pbb året för fastställande av livränta (avgångsåret)}}$$

I tabellen: $\text{Ny livränta} = \frac{1000 * 44\ 800}{\text{pbb avgångsåret}}$

Avgångsår från statlig anställning	Ursprungligt värde livränta	Värde 2017 efter uppräkning med pbb	Extra per månad
1992	1 000	1 329	329
1993	1 000	1 302	302
1994	1 000	1 273	273
1995	1 000	1 255	255
1996	1 000	1 238	238
1997	1 000	1 234	234
1998	1 000	1 231	231
1999	1 000	1 231	231
2000	1 000	1 224	224
2001	1 000	1 214	214
2002	1 000	1 182	182

Tabell prisbasbeloppet:

År	Pbb	År	Pbb
1992	33 700	2006	39 700
1993	34 400	2007	40 300
1994	35 200	2008	41 000
1995	35 700	2009	42 800
1996	36 200	2010	42 400
1997	36 300	2011	42 800
1998	36 400	2012	44 000
1999	36 400	2013	44 500
2000	36 600	2014	44 400
2001	36 900	2015	44 500
2002	37 900	2016	44 300
2003	38 600	2017	44 800
2004	39 300	2018	45 500
2005	39 400		

Bakgrund

När PA 91 beslutades samordnades den intjänade tjänstetiden mellan de stora avtalsområdena för de förmånsbestämda pensionerna. Det innebar att intjänad tjänstetid i tidigare anställningar fick tillgodoräknas när den förmånsbestämda pensionen skulle fastställas. I takt med att nya pensionsavtal slöts försvann samordningen och ersattes med en värdesäkring av livräntan genom uppräkningsbelopp. Inom staten slopades samordningen i o m att PA03 trädde i kraft. På kommunal sektor försvann samordningen 1998 samt inom ITP II år 2009.